

Zakon o državnoj upravi

Zakon je objavljen u "Službenom listu RCG", br. [38/2003](#) i "Službenom listu CG", br. [22/2008](#) i [42/2011](#).

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Državna uprava vrši poslove uprave u okviru prava i dužnosti Crne Gore.

+ **Vidi:**

[čl. 1. Zakona - 22/2008-21.](#)

Član 2

Državna uprava vrši poslove uprave na osnovu Ustava, zakona, drugih propisa i opštih akata.

Državna uprava je profesionalna, nezavisna, samostalna i nepristrasna.

Član 3

Poslove državne uprave vrše ministarstva i drugi organi uprave (u daljem tekstu: organi državne uprave).

Pojedine poslove državne uprave vrši lokalna samouprava ili drugo pravno lice, kada su im ti poslovi prenijeti, odnosno povjereni.

+ **Vidi:**

[čl. 2. Zakona - 22/2008-21.](#)

Član 4

Rad organa državne uprave je javan.

Građanima su dostupni podaci, dokumenta, izvještaji i informacije organa državne uprave, osim u slučajevima određenim zakonom.

Član 5

U vršenju svojih poslova organi državne uprave obezbjeđuju jednaku i efikasnu zaštitu prava i na zakonu zasnovanih interesa fizičkih i pravnih lica.

Organi državne uprave dužni su da zakonito i blagovremeno odlučuju u stvarima iz svoje nadležnosti.

Član 6

Rad organa državne uprave podliježe kontroli.

Kontrola rada organa državne uprave ostvaruje se vršenjem upravnog i drugog nadzora, sudskom kontrolom i drugim oblicima kontrole, u skladu sa zakonom.

Član 7

Crna Gora je odgovorna za štetu koju organ državne uprave učini svojim nezakonitim ili nepravilnim radom.

+ **Vidi:**

čl. 3. Zakona - 22/2008-21.

+ **Sudska praksa**

Član 8

Organi državne uprave obezbjeđuju pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica ostvarivanje prava na upotrebu svog jezika i pisma u službenoj upotrebi, kao i na vođenje postupka i na njihovom jeziku u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu, u skladu sa zakonom.

+ **Vidi:**

čl. 4. Zakona - 22/2008-21.

Član 9

Zabranjeno je političko organizovanje i djelovanje političkih organizacija u organima državne uprave.

Zabranjeno je državnim službenicima i namještenicima da u vršenju svojih poslova izražavaju i zastupaju svoja politička uvjerenja.

Član 10

Sredstva i uslove za rad organa državne uprave obezbjeđuju se u budžetu Crne Gore.

+ **Vidi:**

čl. 5. Zakona - 22/2008-21.

II POSLOVI DRŽAVNE UPRAVE

Član 11

Poslovi državne uprave su:

- 1) predlaganje unutrašnje i vanjske politike;
- 2) vođenje politike razvoja;
- 3) normativna djelatnost;
- 4) izvršavanje zakona i drugih propisa;
- 5) vršenje upravnog nadzora;
- 6) odlučivanje u upravnom postupku o pravima i obavezama građana i pravnih lica;
- 7) obezbjeđivanje vršenja poslova od javnog interesa;
- 8) drugi poslovi državne uprave utvrđeni zakonom i drugim propisima.

+ **Vidi:**

čl. 6. Zakona - 22/2008-21.

čl. 1. Zakona - 42/2011-66.

Član 12

Predlaganje unutrašnje i vanjske politike obuhvata izradu strategija, projekata, programa i međunarodnih dokumenata na osnovu praćenja izvršavanja zakona i drugih propisa i sagledavanja i analiziranja stanja u oblasti, u cilju usaglašavanja sistema sa savremenim, demokratskim i međunarodno

priznatim standardima.

+ **Vidi:**

čl. 6. Zakona - 22/2008-21.

Član 13

Vođenje politike razvoja obuhvata utvrđivanje razvojnih strategija i podsticanje privrednog, socijalnog, kulturnog, ekološkog i ukupnog društvenog razvoja.

Član 14

Normativna djelatnost obuhvata izradu teksta nacрта i predloga zakona i drugih propisa i donošenje podzakonskih propisa.

Član 15

Izvršavanje zakona i drugih propisa obuhvata vođenje upravnog postupka, donošenje i izvršenje rješenja i drugih pojedinačnih akata, preduzimanje upravnih mjera i upravnih radnji, praćenje njihovog izvršavanja, davanje objašnjenja, izdavanje stručnih uputstava i instrukcija za rad i ukazivanje stručne pomoći.

Član 16

Vršenje upravnog nadzora obuhvata:

- 1) nadzor nad zakonitošću upravnih akata;
- 2) nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada organa uprave, lokalne samouprave i drugih pravnih lica u vršenju prenijetih, odnosno povjerenih poslova;
- 3) inspekcijски nadzor.

+ **Vidi:**

čl. 7. Zakona - 22/2008-21.

Član 17

Nadzor nad zakonitošću upravnih akata obuhvata kontrolu zakonitosti upravnih akata kojima se, na osnovu zakona, rješava o pravima, obavezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih lica i preduzimanje zakonom propisanih mjera.

Član 18

Nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada obuhvata:

- 1) kontrolu zakonitosti rada i postupanja;
- 2) kontrolu i ocjenu efikasnosti, ekonomičnosti i efektivnosti;
- 3) kontrolu cjelishodnosti organizacije obavljanja poslova i osposobljenosti službenika i namještenika za obavljanje tih poslova;
- 4) odnose državnih službenika prema strankama, fizičkim i pravnim licima.

U vršenju nadzora iz stava 1 ovog člana se:

- 1) pokreće postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti opštih akata;
- 2) nalaže izvršavanje utvrđenih obaveza;
- 3) predlaže prestanak, odnosno zabranu rada ustanove i drugog pravnog lica;
- 4) preduzimaju druge mjere predviđene posebnim propisom.

Član 19

Inspeksijski nadzor vrši se neposrednim uvidom kod ustanova i pravnih lica, organa opština, Glavnog grada, Prijestonice i Crne Gore, drugih organa i kod građana u pogledu pridržavanja zakona, drugih propisa i opštih akata i preduzimanjem upravnih i drugih mjera i radnji da se utvrđeno stanje uskladi sa propisom.

Inspeksijski nadzor uređuje se posebnim zakonom.

+ **Vidi:**

čl. 8. Zakona - 22/2008-21.

Član 20

Odlučivanje u upravnom postupku o pravima i obavezama fizičkih i pravnih lica obuhvata pokretanje i vođenje upravnog postupka, preduzimanje mjera i radnji u postupku, donošenje rješenja o pravima i obavezama fizičkih i pravnih lica i njihovo neposredno izvršavanje.

Član 21

- brisan -

+ **Vidi:**

čl. 2. Zakona - 42/2011-66.

Član 22

Obezbeđivanje vršenja poslova od javnog interesa obuhvata sprovođenje djelatnosti javnih poslova preko preduzeća i ustanova, preduzetnika, neposrednim izvršavanjem, davanjem koncesija, ulaganjem kapitala i drugim mjerama koje omogućavaju efikasno i racionalno vršenje tih djelatnosti.

Član 23

Drugi poslovi uprave obuhvataju izradu analitičkih, informativnih i drugih materijala, stručno metodološku obradu propisa u pojedinim oblastima, prikupljanje i obrađivanje podataka, kao i poslove kojima se doprinosi razvoju i ostvarivanju funkcija državne uprave.

III ORGANI DRŽAVNE UPRAVE

1. Osnivanje i nadzor

Član 24

Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) osniva organe državne uprave, utvrđuje organizaciju i način rada državne uprave i uređuje pitanja obezbjeđenja izvršenja odluka Ustavnog suda Crne Gore, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad državne uprave.

+ **Vidi:**

čl. 9. Zakona - 22/2008-21.

Član 25

Nadzor nad zakonitošću rada organa uprave vrše ministarstva.

Aktom o osnivanju organa državne uprave određuje se ministarstvo koje vrši nadzor nad zakonitošću rada samostalnog organa uprave.

+ **Vidi:**

čl. 3. Zakona - 42/2011-66.

2. Ministarstva

Član 26

Ministarstva se osnivaju za jednu ili više povezanih upravnih oblasti, zavisno od prirode, značaja i obima tih poslova i potrebe obezbjeđenja strategije razvoja.

Član 27

Ministarstva vrše poslove predlaganja unutrašnje i vanjske politike, vođenja razvojne politike, normativne djelatnosti i vršenja upravnog nadzora u skladu sa zakonom.

Pored poslova iz stava 1 ovog člana, ministarstvo obavlja i poslove izvršavanja zakona i drugih propisa, upravne i stručne poslove u upravnim oblastima za koje je osnovano, kad se ti poslovi ne vrše u samostalnom organu uprave.

Ministarstva utvrđuju razvojne strategije i podstiču privredni, socijalni, kulturni, ekološki i opšti društveni razvoj praćenjem i razmjenom podataka i evidencija i statističkim i analitičkim praćenjem stanja u oblastima za koje su osnovana i predlaganjem i donošenjem mjera.

+ **Vidi:**

čl. 6. Zakona - 22/2008-21.

čl. 4. Zakona - 42/2011-66.

3. Drugi organi uprave

Član 28

Drugi organi uprave (u daljem tekstu: organi uprave) osnivaju se kao organi uprave u sastavu ministarstva.

Organ uprave u sastavu ministarstva (u daljem tekstu: organ u sastavu) obavlja poslove izvršavanja zakona i drugih propisa, upravne i stručne poslove u upravnim oblastima kad obim i priroda poslova ne zahtijevaju posebno organizovanje i samostalnost u radu.

Ministarstvo može imati jedan ili više organa u sastavu.

Izuzetno, kad je za vršenje stručnih i sa njima povezanih upravnih poslova potrebna primjena naučnih i posebnih stručnih metoda rada i saznanja ili kad u određenoj upravnoj oblasti nema uslova za osnivanje ministarstva, kao i u slučajevima kad je to propisano posebnim zakonom, organi uprave osnivaju se kao samostalni organi uprave.

+ **Vidi:**

čl. 5. Zakona - 42/2011-66.

Član 29

Organi uprave su uprave, sekretarijati, zavodi, direkcije i agencije.

+ **Vidi:**

čl. 6. Zakona - 42/2011-66.

Član 30

Uprave su organi koji neposredno izvršavaju zakone i druge propise i odlučuju o pravima i obavezama fizičkih i pravnih lica i drugih subjekata.

Član 31

Sekretarijati su organi koji vrše pretežno stručne poslove, uz mogućnost vršenja određenih upravnih i drugih poslova.

Član 32

Zavodi su organi koji vrše stručne i sa njima povezane upravne poslove uz primjenu naučnih metoda i saznanja.

Član 33

Direkcije su organi koji vrše pretežno stručne i sa njima povezane upravne poslove koji se odnose na oblast privrede.

Član 34

Agencije su organi koji vrše stručne i sa njima povezane upravne poslove, koji se vrše uz primjenu tržišnih principa, odnosno pružanja usluga i obezbjeđuju unaprijeđenje i razvoj.

Član 35

Samostalni organi uprave mogu, u skladu sa zakonom, odnosno aktom o osnivanju imati svojstvo pravnog lica.

+ **Vidi:**

čl. 7. Zakona - 42/2011-66.

IV UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA ORGANA DRŽAVNE UPRAVE

Član 36

Unutrašnja organizacija i sistematizacija organa državne uprave utvrđuje se zavisno od obima, vrste i složenosti poslova i na način kojim se obezbeđuje njihovo efikasno, ekonomično i efektivno vršenje.

+ **Sudska praksa**

Član 37

Kriterijume za unutrašnju organizaciju, sistematizaciju i nomenklaturu poslova (nazivi grupa poslova, sadržaj tih poslova i uslovi za njihovo vršenje) i okvirni broj izvršilaca određuje Vlada.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa državne uprave utvrđuje Vlada, na predlog ministra, odnosno starješine samostalnog organa uprave.

Unutrašnja organizacija i sistematizacija organa u sastavu utvrđuje se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji ministarstva.

U postupku utvrđivanja akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji samostalnog organa uprave Vlada obavezno pribavlja mišljenje ministarstva koje vrši nadzor nad radom tog organa uprave.

+ **Vidi:**

čl. 8. Zakona - 42/2011-66.

V PROPISI MINISTARSTAVA

Član 38

Ministarstva donose pravilnike, naredbe i uputstva za izvršavanje zakona i drugih propisa.

Član 39

Pravilnikom se razrađuju pojedine odredbe zakona i drugih propisa.

Naredbom se naređuje ili zabranjuje postupanje u određenoj situaciji koja ima opšti značaj.

Uputstvom se propisuje način rada i vršenja poslova organa uprave, lokalne samouprave i drugih pravnih lica u vršenju prenijetih, odnosno povjerenih poslova.

+ **Vidi:**

čl. 10. Zakona - 22/2008-21.

Član 40

Propisom ministarstava ne mogu se ustanovljavati prava i obaveze za fizička i pravna lica.

VI UPRAVLJANJE I ODGOVORNOST U ORGANIMA DRŽAVNE UPRAVE

Član 41

Ministar predstavlja ministarstvo i upravlja i rukovodi njegovim radom.

Ministar za svoj rad, rad ministarstva, kao i za stanje u upravnoj oblasti odgovara Skupštini Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština) i predsjedniku Vlade.

U slučaju prestanka funkcije ili duže spriječenosti ministra da vrši funkciju, radom ministarstva rukovodi član Vlade koga odredi predsjednik Vlade.

+ **Vidi:**

čl. 11. Zakona - 22/2008-21.

+ **Sudska praksa**

Član 41a

Ministarstvo može da ima jednog ili više državnih sekretara.

Ministarstva koja mogu imati državne sekretare i njihov broj utvrđuje Vlada.

Državni sekretar, u okviru ovlašćenja koja mu odredi ministar, obavlja poslove koji se odnose na izradu predloga politika ministarstva i praćenje njihove realizacije.

Kad ministarstvo ima više državnih sekretara, ministar ovlašćuje jednog od njih da ga zamjenjuje u slučaju njegove spriječenosti da vrši funkciju, u okviru datih ovlašćenja.

Državnog sekretara imenuje i razrješava Vlada, na predlog ministra, bez javnog konkursa i dužnost mu prestaje prestankom mandata ministra.

Državni sekretar za svoj rad odgovara ministru i Vladi.

Danom imenovanja državni sekretar zasniva radni odnos u ministarstvu, a zaradu i druga prava po osnovu rada ostvaruje u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

+ **Vidi:**

čl. 9. Zakona - 42/2011-66.

Član 42

Ministarstvo ima sekretara.

Sekretar ministarstva koordinira rad organizacionih jedinica u ministarstvu, obezbjeđuje ostvarivanje

odnosa i saradnje sa organima uprave u upravnim oblastima za koje je ministarstvo osnovano i drugim organima i za svoj rad odgovara ministru i Vladi.

Član 43

U ministarstvu se može postaviti jedan ili više generalnih direktora koji rukovode i organizuju rad u jednoj ili više organizacionih jedinica i za svoj rad odgovaraju ministru i Vladi.

+ **Vidi:**

čl. 10. Zakona - 42/2011-66.

Član 44

Upravom, zavodom, direkcijom i agencijom rukovodi direktor, a sekretarijatom sekretar (u daljem tekstu: starješina organa uprave).

Starješinu organa uprave u sastavu, na osnovu javnog konkursa, imenuje i razrješava resorni ministar, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Vlade.

Starješinu samostalnog organa uprave, na osnovu javnog konkursa, imenuje i razrješava Vlada, na predlog resornog ministra.

Starješina organa uprave imenuje se na period od pet godina.

Odluku o raspisivanju javnog konkursa iz st. 2 i 3 ovog člana donosi resorni ministar, a na postupak sprovođenja javnog konkursa i pitanja prestanka i razrješenja starješine organa uprave shodno se primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

Starješina organa uprave u sastavu za svoj rad i rad organa uprave kojim rukovodi odgovara generalnom direktoru i resornom ministru.

Starješina samostalnog organa uprave za svoj rad, rad organa uprave kojim rukovodi, kao i za stanje u oblasti odgovara resornom ministru i Vladi.

+ **Vidi:**

čl. 11. Zakona - 42/2011-66.

+ **Sudska praksa**

Član 45

U organu uprave može se postaviti jedan ili više pomoćnika starješine organa uprave.

Pomoćnik starješine organa uprave rukovodi i organizuje rad u jednoj ili više organizacionih jedinica, odnosno oblasti rada.

Pomoćnika starješine organa u sastavu postavlja i razrješava ministar, na predlog generalnog direktora, a pomoćnika starješine samostalnog organa uprave postavlja i razrješava Vlada, na predlog starješine organa uprave, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

Pomoćnik starješine organa u sastavu za svoj rad odgovara starješini organa uprave, generalnom direktoru i ministru, a pomoćnik starješine samostalnog organa uprave za svoj rad odgovara starješini organa uprave i Vladi.

+ **Vidi:**

čl. 12. Zakona - 42/2011-66.

Član 46

Imenovanje, postavljenje, razrješenje, prestanak mandata, odnosno dužnosti kao i ostvarivanje prava, obaveza i odgovornosti državnog sekretara, sekretara ministarstva, generalnog direktora, starješine

organa uprave i pomoćnika starješine organa uprave sprovodi se u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

+ **Vidi:**

čl. 13. Zakona - 42/2011-66.

VII SLUŽBENIČKI ODNOSI

Član 47

Poslove državne uprave u organima državne uprave vrše državni službenici.

Administrativno-tehničke i pomoćne poslove za potrebe državne uprave vrše namještenici.

Član 48

Državni službenici i namještenici zapošljavaju se na osnovu javnog oglašavanja.

Postupak javnog oglašavanja sprovodi i utvrđuje listu kandidata organ uprave nadležan za upravljanje kadrovima, u skladu sa zakonom.

+ **Vidi:**

čl. 12. Zakona - 22/2008-21.

Član 49

Odluku o zapošljavanju donosi ministar, odnosno starješina samostalnog organa uprave.

Odluku o zapošljavanju u organu u sastavu donosi ministar.

Ministar, odnosno starješina samostalnog organa uprave, prilikom donošenja odluke iz st. 1 i 2 ovog člana, vodi računa o ostvarivanju prava na srazmjernu zastupljenost pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, u skladu sa zakonom.

+ **Vidi:**

čl. 13. Zakona - 22/2008-21.

čl. 14. Zakona - 42/2011-66.

Član 50

Status državnih službenika i namještenika, kao i njihova prava, obaveze i odgovornosti uređuju se zakonom.

VIII DRŽAVNA UPRAVA I GRAĐANI

Član 51

Građani imaju slobodan pristup podacima, dokumentima, izvještajima i informacijama organa državne uprave.

Pristup aktima iz stava 1 ovog člana koji se odnose na pojedina fizička i pravna lica dostupna su samo ako za to postoji pravni interes povezan sa sudskim i drugim postupkom u kome građanin ostvaruje svoja prava, obaveze i pravne interese.

Svako uskraćivanje, odnosno odbijanje zahtjeva građaninu u smislu st. 1 i 2 ovog člana se mora obrazložiti u pisanoj formi i omogućiti korišćenje prava na podnošenje predstavke. Predstavka se podnosi organu koji vrši nadzor nad radom organa državne uprave.

Član 52

Organi državne uprave dužni su, na zakonit način i blagovremeno, postupati po zahtjevima građana

koji oni podnose radi ostvarivanja prava i izvršavanja obaveza.

Organi državne uprave građanima daju potrebne podatke, obavještenja i objašnjenja i pružaju odgovarajuću stručnu pomoć.

Organi državne uprave su obavezni za ostvarivanje prava i obaveza građana, kada je to moguće, pripremiti potrebne obrasce i obavezno javno istaći standarde postupanja.

Član 53

Organi državne uprave u postupku ostvarivanja prava i obaveza stranaka, po službenoj dužnosti, pribavljaju podatke o činjenicama o kojima službenu evidenciju vode drugi organi državne uprave.

Član 54

Organi državne uprave pružaju obavještenja o svom radu i putem tehničkih sredstava, brošura i putem sredstava javnog informisanja.

Član 55

Za obavljanje određenih upravnih poslova iz nadležnosti organa uprave, posebno u ostvarivanju prava građana, organi uprave mogu organizovati rad u mjestima van svog sjedišta (upravni dani).

Poslove koji će se obavljati na način iz stava 1 ovog člana, mjesto i vrijeme njihovog vršenja određuje starješina organa uprave.

Građani moraju, na odgovarajući način, biti javno obaviješteni o poslovima, mjestu i vremenu iz stava 2 ovog člana.

Član 56

Organi državne uprave dužni su da obezbijede knjigu ili sanduče za pritužbe, odnosno na drugi način obezbijede strankama da saopšte prigovore i pritužbe na rad organa državne uprave ili nepravilan odnos službenika.

Na podnijete pritužbe organ državne uprave je obavezan pisano odgovoriti podnosiocu, u roku od 15 dana od dana podnošenja pritužbe, ako to građanin zahtijeva.

Organi državne uprave obavezno mjesečno analiziraju pritužbe građana i rješavaju probleme zbog kojih se građanin obraća sa pritužbom.

Član 57

Ministar, odnosno starješina organa uprave dužan je odrediti vrijeme prijema stranaka.

Trajanje radnog vremena u sedmici, dnevni raspored radnog vremena i druga pitanja u vezi radnog vremena u organima državne uprave uređuje Vlada.

Član 58

Na zgradama u kojima su smješteni organi državne uprave mora biti istaknut naziv organa.

Na odgovarajućem mjestu u zgradi mora biti istaknut raspored prostorija organa.

Na ulazu u službene prostorije mora biti istaknuto lično ime državnog službenika, sa naznakom poslova koje obavlja.

Član 59

Odredbe ovog poglavlja primjenjuju organi lokalne samouprave i druga pravna lica kada vrše

prenijete ili povjerene poslove državne uprave.

+ **Vidi:**

čl. 14. Zakona - 22/2008-21.

IX ODNOSI I SARADNJA

1. Odnosi organa državne uprave i Vlade

Član 60

Ministarstva su dužna preduzimati mjere i radnje u cilju ostvarivanja programa Vlade.

Ministarstvo je, na zahtjev Vlade, obavezno proučiti određeno pitanje ili obaviti određeni zadatak.

Ministarstvo je dužno da obezbijedi izvršavanje zaključaka i akata Vlade kojima se utvrđuju stavovi o pojedinim pitanjima od značaja za utvrđivanje i vođenje politike i realizaciju programa Vlade.

Član 61

Vlada će poništiti propis ministarstva kojim se, suprotno propisu Vlade, povređuju slobode i prava fizičkih i pravnih lica, kao i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Vlada će ukinuti propis ministarstva koji je u suprotnosti sa propisom Vlade.

Član 62

Ministarstva, najmanje jedanput godišnje, podnose Vladi izvještaj o radu i stanju u upravnoj oblasti. Izvještaj obavezno sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, realizacije programa i zaključaka Vlade, mjera koje su preduzeli i njihovih rezultata.

Ministarstva su dužna, na zahtjev Vlade, podnijeti i poseban izvještaj o pojedinim pitanjima iz djelokruga, mjerama koje su preduzeli i njihovim rezultatima.

Član 63

Ministarstvo može Vladi dati predlog za uređivanje pitanja u upravnoj oblasti.

Ministarstvo može da zahtijeva da Vlada zauzme stav ili da da instrukcije za rješavanje pojedinih pitanja u upravnoj oblasti.

Član 64

Samostalni organi uprave odnose prema Vladi ostvaruju na način utvrđen čl. 62 i 63 ovog zakona.

Organi iz stava 1 ovog člana odnose prema Vladi ostvaruju preko ministarstva koje vrši nadzor nad njihovim radom.

Organi u sastavu odnose prema Vladi ostvaruju preko ministarstva u čijem su sastavu.

+ **Vidi:**

čl. 15. Zakona - 42/2011-66.

2. Odnosi između ministarstva

Član 65

Ministarstva su obavezna da sarađuju i da se međusobno obavještavaju u svom radu, naročito o pitanjima koja su od značaja za njihov rad.

Ministarstva su obavezna da zajednički obavljaju poslove, ako tako odluči Vlada ili ako to proizilazi iz njihove propisane obaveze.

Ministarstvo može zahtijevati da ga drugo ministarstvo uključi u vršenje određenih poslova koji su od interesa za to ministarstvo.

Član 66

U pripremi i donošenju propisa ministarstva su obavezna međusobno saradivati, odnosno pribavljati mišljenja drugih zainteresovanih ministarstava.

Član 67

Kada izvršavanje pojedinih poslova spada u nadležnost dva ili više ministarstva, izvršenjem tih poslova rukovodi ministarstvo u čijem djelokrugu je pretežan dio poslova koje treba izvršiti.

Član 68

Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se i na odnose između samostalnih organa uprave.

+ **Vidi:**

[čl. 16. Zakona - 42/2011-66.](#)

3. Odnosi između ministarstava i organa uprave

Član 69

Ministarstvo, u vršenju nadzora nad zakonitošću i cjelishodnošću rada organa uprave: može obustaviti akte koji su donijeti van upravnog postupka kada su u suprotnosti sa zakonom i drugim propisom i predložiti Vladi da ih ukine ili poništi; traži izvještaje i obavještenja o pojedinim pitanjima iz djelokruga, daje stručna uputstva i instrukcije, upozorava organ uprave o uočenim nepravilnostima u njegovom radu i vrši drugu kontrolu, u skladu sa propisom Vlade.

Član 70

Ministarstvo, u okviru svog djelokruga, odlučuje po žalbi na pojedinačne upravne akte koje u prvom stepenu donosi organ uprave.

Ministarstvo vrši i druge poslove koje po zakonu ima drugostepeni organ u upravnom postupku.

Član 71

Samostalni organ uprave može tražiti od ministarstava mišljenje, objašnjenje i instrukcije za primjenu pojedinih odredaba zakona i drugih propisa.

+ **Vidi:**

[čl. 17. Zakona - 42/2011-66.](#)

Član 72

Samostalni organ uprave, najmanje jedanput godišnje, podnosi ministarstvu izvještaj o radu i stanju u oblastima za koje je osnovan. Izvještaj obavezno sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, realizacije programa i zaključaka Vlade, mjera koje su preduzeli i njihovih rezultata.

Sadržaj izvještaja iz stava 1 ovog člana određuje Vlada.

Samostalni organi uprave su dužni, na zahtjev ministarstava, podnijeti i poseban izvještaj o pojedinim pitanjima iz djelokruga, mjerama koje su preduzeli i njihove rezultate.

+ **Vidi:**

4. Odnosi ministarstava prema Skupštini

Član 73

Ministarstvo je obavezno da prilikom razmatranja interpelacije dostavi Skupštini izvještaje o pojedinim pitanjima i tražene podatke iz upravne oblasti.

Ministarstvo je dužno da dostavi Skupštini spise, odnosno dokumenta samo u okviru parlamentarne istrage, ukoliko ti spisi, odnosno dokumenti ne predstavljaju tajne podatke u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka.

Ukoliko spisi, odnosno dokumenti iz stava 2 ovog člana predstavljaju tajne podatke, u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka, ministarstvo će omogućiti uvid, u skladu sa zakonom.

Ministarstvo izvještaje, spise i dokumenta Skupštini dostavlja preko Vlade.

+ **Vidi:**

čl. 19. Zakona - 42/2011-66.

Član 74

Ministarstvo je obavezno davati odgovore na pitanja poslanika postavljena u Skupštini.

5. Odnosi organa državne uprave prema sudovima

Član 75

Organi državne uprave dužni su da na zahtjev suda, dostave spise i podatke na način i u rokovima utvrđenim zakonima kojima se uređuje postupak pred sudom.

6. Odnosi ministarstava prema organima lokalne samouprave

Član 76

Na odnose i saradnju ministarstava i organa lokalne samouprave u vršenju poslova iz izvorne nadležnosti lokalne samouprave primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje lokalna samouprava.

7. Odnosi organa državne uprave prema javnim ustanovama i javnim preduzećima i drugim pravnim licima čiji je osnivač država

+ **Vidi:**

čl. 20. Zakona - 42/2011-66.

Član 77

Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave vrši kontrolu opštih akata koje donose javne ustanove i javna preduzeća i druga pravna lica čiji je osnivač država, upozorava njihove organe da opšti akt nije saglasan sa Ustavom ili zakonom i predlaže odgovarajuća rješenja, radi usklađivanja.

Ukoliko javne ustanove i javna preduzeća i druga pravna lica čiji je osnivač država ne postupe po upozorenju iz stava 1 ovog člana, ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave može da zadrži od izvršenja takav akt, ukoliko njegovom primjenom mogu nastupiti teže štetne posljedice i pokrenuti postupak pred Ustavnim sudom za ocjenu ustavnosti i zakonitosti tog akta.

+ **Vidi:**

Član 78

Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave odlučuje po žalbi na pojedinačna upravna akta koja u prvom stepenu donose javne ustanove i javna preduzeća i druga pravna lica čiji je osnivač država i vrši druge poslove koje po zakonu ima drugostepeni organ u upravnom postupku.

+ **Vidi:**

čl. 21. Zakona - 42/2011-66.

Član 79

Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave vrši kontrolu nad obavljanjem poslova javnih ustanova i javnih preduzeća i drugih pravnih lica čiji je osnivač država.

U vršenju kontrole iz stava 1 ovog člana ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave obezbeđuje kontrolu obavljanja javnih poslova i, u tom cilju, vrši neposredan uvid, zahtijeva od javnih ustanova i javnih preduzeća i drugih pravnih lica čiji je osnivač država izvještaje, obavještenja, mišljenja i podatke, kao i njihovu obaveznu saradnju.

+ **Vidi:**

čl. 22. Zakona - 42/2011-66.

8. Odnosi organa državne uprave prema nevladinim organizacijama

Član 80

Ministarstva i organi uprave dužni su da obezbijede saradnju sa nevladinim organizacijama, koja se ostvaruje naročito:

- 1) konsultovanjem nevladinog sektora prilikom izrade strategija i analiza stanja u određenoj oblasti, izrade nacrtu i predloga zakona i drugih propisa i donošenja podzakonskih akata kojima se uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana;
- 2) omogućavanjem učešća u radu radnih grupa za sagledavanje pitanja od zajedničkog interesa ili za normativno uređenje odgovarajućih pitanja;
- 3) organizovanjem zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara i drugih vidova zajedničkih aktivnosti i drugim odgovarajućim oblicima;
- 4) informisanjem o sadržaju programa rada i izvještaja o radu organa državne uprave.

Način i postupak ostvarivanja saradnje iz stava 1 tač. 1, 3 i 4 ovog člana, kao i kriterijume i postupak izbora predstavnika nevladinih organizacija u radne grupe i druga radna tijela koja obrazuju Vlada i organi državne uprave utvrđuje Vlada.

+ **Vidi:**

čl. 23. Zakona - 42/2011-66.

X PRENOŠENJE I POVJERAVANJE POSLOVA DRŽAVNE UPRAVE

Član 81

Pojedini poslovi državne uprave, u cilju njihovog efikasnijeg i ekonomičnijeg vršenja, prenose se zakonom na lokalnu samoupravu ili drugo pravno lice, odnosno propisom Vlade povjeravaju lokalnoj samoupravi ili drugom pravnom licu (u daljem tekstu: organi).

Aktu o povjeravanju u smislu stava 1 ovog člana prethodi elaborat o opravdanosti koji sadrži naročito:

- 1) opravdanost povjeravanja poslova;
- 2) precizno određenje poslova koji se povjeravaju;
- 3) subjekt kome se poslovi povjeravaju;
- 4) stavove i mišljenja organa i o mogućnostima i uslovima vršenja povjerenih poslova;
- 5) postojanje uslova u odnosu na organizaciona, kadrovska, tehnička, finansijska i materijalna pitanja;
- 6) način i uslove finansiranja vršenja povjerenih poslova.

+ **Vidi:**

čl. 15. Zakona - 22/2008-21.

Član 82

Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave kontroliše da li organi, u vršenju prenijetih, odnosno povjerenih poslova, postupaju u skladu sa zakonom, upozorava organ kada nađe da isti ne postupaju u skladu sa zakonom i predlaže mjere koje organ treba da preduzme.

+ **Vidi:**

čl. 24. Zakona - 42/2011-66.

Član 83

Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave odlučuje po žalbi na pojedinačne akte koje u prvom stepenu donose organi u vršenju prenijetih, odnosno povjerenih poslova i vrši druga prava koja po zakonu ima drugostepeni organ u upravnom postupku.

+ **Vidi:**

čl. 24. Zakona - 42/2011-66.

Član 84

Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave obavlja kontrolu rada organa u vršenju prenijetih i povjerenih poslova i ima pravo i obavezu da:

- 1) daje prethodnu saglasnost na sve propise i akte koje donose u vezi sa vršenjem prenijetih i povjerenih poslova;
- 2) daje saglasnost na organizaciju rada i uslove za vršenje prenijetih, odnosno povjerenih poslova;
- 3) daje obavezna uputstva za vršenje prenijetih, odnosno povjerenih poslova i pruža stručnu pomoć;
- 4) podataka, kao i neposrednim uvidom;
- 5) pisano upozori organ na nevršenje prenijetih, odnosno povjerenih poslova i naloži da, u određenom roku, obezbijedi izvršenje posla;
 - pisano upozori organ i odredi rok za otklanjanje nepravilnosti, kada utvrdi da prenijete, odnosno povjerene poslove ne izvršava zakonito, pravilno i blagovremeno;
 - preduzima mjere odgovornosti.

+ **Vidi:**

čl. 24. Zakona - 42/2011-66.

Član 85

Kada organ ne postupi po upozorenju iz člana 84 ovog zakona, ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave može, o trošku organa, neposredno obaviti pojedini zadatak iz prenijetih, odnosno povjerenih poslova.

Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave mora postupiti na način iz stava 1 ovog člana kada propuštanjem obavljanja posla mogu nastati štetne posljedice za život i zdravlje ljudi, životnu sredinu ili imovinu i ostvarivanje prava i interesa građana.

Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave donosi rješenje o troškovima iz stava 1 ovog člana.

+ **Vidi:**

čl. 25. Zakona - 42/2011-66.

Član 86

Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave može predložiti Vladi da otpočne postupak za oduzimanje prenijetih, odnosno povjerenih poslova kada organ te poslove, i pored upozorenja, ne obavlja ili ih ne obavlja pravilno i ažurno.

U slučaju oduzimanja prenijetih, odnosno povjerenih poslova iz stava 1 ovog člana, ove poslove vrši nadležno ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave.

+ **Vidi:**

čl. 26. Zakona - 42/2011-66.

XI SREDSTVA ZA RAD ORGANA DRŽAVNE UPRAVE

Član 87

Kod utvrđivanja sredstava za vršenje redovne djelatnosti organa državne uprave vodiće se posebno računa o potrebi vršenja poslova kojima se obezbeđuje ostvarivanje prava fizičkih i pravnih lica.

Član 88

Organi državne uprave, izuzev organa u sastavu, samostalno raspolažu sredstvima za vršenje djelatnosti.

Sredstva za rad organa u sastavu obezbeđuju se u okviru sredstava za rad ministarstva i njima raspolaže ministarstvo u čijem je sastavu taj organ.

Organi uprave mogu, u okviru svog djelokruga, da vrše usluge pravnim i fizičkim licima, uz naknadu.

Na cjenovnik usluga iz stava 3 ovog člana saglasnost daje Vlada.

Prihodi ostvareni po osnovu vršenja usluga su sredstva budžeta Crne Gore.

+ **Vidi:**

čl. 27. Zakona - 42/2011-66.

Član 89

Sredstva opreme obezbeđuju se organima državne uprave u stvarima ili u novcu za nabavku opreme.

Član 90

Budžetom se mogu organima državne uprave, radi podmirivanja određenih društvenih potreba ili izvršavanja određenih zadataka, dodijeliti sredstva za posebne namjene, u skladu sa njihovom djelatnošću.

Sredstva za posebne namjene koriste se i sa njima se raspolaže na način utvrđen propisima i aktom kojim se sredstva obezbeđuju.

Član 91

Organi državne uprave dužni su sredstva za rad koristiti tako da obezbijede što potpunije vršenje svojih funkcija, odnosno podmirivanje određenih društvenih potreba i izvršavanje određenih zadataka.

Član 92

Državni službenici i namještenici ostvaruju zaradu i druga primanja u skladu sa posebnim zakonom.

+ **Vidi:**

čl. 28. Zakona - 42/2011-66.

Član 93

Za zakonito korišćenje sredstava organa državne uprave odgovorni su ministar, odnosno drugo ovlašćeno lice.

Član 94

Kontrolu zakonitosti korišćenja sredstava za rad organa državne uprave vrši Ministarstvo finansija, u skladu sa zakonom.

XII JAVNOST I TRANSPARENTNOST RADA ORGANA DRŽAVNE UPRAVE

Član 95

Ministarstva i organi uprave dužni su upoznati javnost o vršenju poslova iz svog djelokruga i izvještavati je o svom radu putem sredstava javnog informisanja ili na drugi prigodan način.

Upoznavanje i izvještavanje iz stava 1 ovog člana organi u sastavu ostvaruju preko ministarstva.

Davanje određenih izvještaja i podataka može se uskratiti samo ako bi to predstavljalo povredu dužnosti čuvanja tajnih podataka.

+ **Vidi:**

čl. 29. Zakona - 42/2011-66.

Član 96

Organi državne uprave dužni su odrediti lice koje daje izvještaje, informacije i podatke o vršenju poslova organa državne uprave.

Državni službenici koji su ovlašćeni za pripremu odgovarajućih izvještaja, informacija i podataka lično su odgovorni za njihovu tačnost i blagovremenost.

Neovlašćeno davanje izvještaja, informacija i podataka ili davanje netačnih izvještaja, informacija i podataka predstavlja povredu službene dužnosti.

Član 97

Ministar je obavezan da u pripremi zakona, kojima se uređuju prava, obaveze i pravni interesi građana, tekst nacrtu zakona objavi putem sredstava javnog informisanja i uputi poziv svojim zainteresovanim subjektima da iznesu primjedbe, predloge i sugestije.

Ministar može odlučiti da se i u pripremi drugih zakona sprovede postupak javne rasprave.

Postupak i način sprovođenja javne rasprave iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje Vlada.

+ **Vidi:**

čl. 30. Zakona - 42/2011-66.

Član 98

Ministarstva i organi uprave, kada održavaju savjetovanja ili druge oblike stručne obrade pitanja iz djelokruga, dužni su da to javno objave u sredstvima javnog informisanja i omoguće sredstvima javnog informisanja praćenje rada, savjetovanja ili drugog oblika stručne obrade pitanja.

XII a KANCELARIJSKO POSLOVANJE

+ **Vidi:**

čl. 16. Zakona - 22/2008-21.

Član 98 a

Kancelarijsko poslovanje organa državne uprave obuhvata prijem, evidentiranje, administrativno-tehničku obradu i otpremanje akata, čuvanje predmeta, akata i drugog materijala i arhiviranje i čuvanje arhiviranih predmeta, kao i druga postupanja sa službenim materijalom.

Kancelarijsko poslovanje uređuje se propisom Vlade.

+ **Vidi:**

čl. 16. Zakona - 22/2008-21.

Član 98 b

Propis iz člana 98a stav 2 ovog zakona primjenjuju državni organi, lokalna samouprava, kao i druga pravna lica kad vrše prenijete ili povjerene poslove državne uprave, ako zakonom nije drukčije propisano.

+ **Vidi:**

čl. 16. Zakona - 22/2008-21.

XIII IZUZEĆE I SUKOB NADLEŽNOSTI U UPRAVNIM STVARIMA

Član 99

O izuzeću službenog lica odlučuje ministar, odnosno starješina samostalnih organa uprave.

O izuzeću ministra, odnosno starješine samostalnog organa uprave odlučuje Vlada, a o izuzeću starješine organa u sastavu odlučuje ministar.

+ **Vidi:**

čl. 31. Zakona - 42/2011-66.

Član 100

Vlada rješava sukob nadležnosti između:

- 1) ministarstava;
- 2) samostalnih organa uprave;
- 3) ministarstava i samostalnih organa uprave;
- 4) ministarstava i samostalnih organa uprave i organa koji vrše prenesene i povjerene poslove.

+ **Vidi:**

čl. 32. Zakona - 42/2011-66.

XIV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 101

Podzakonski propisi na osnovu ovog zakona donijeće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 101 a

Podzakonski propisi doneseni na osnovu Zakona o državnoj upravi uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

U roku iz stava 1 ovog člana donijeće se i propis iz člana 98 a stav 2 ovog zakona.

+ **Vidi:**

[čl. 17. Zakona - 22/2008-21.](#)

Član 101b

Podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o državnoj upravi ("Službeni list RCG", br. 38/03 i "Službeni list CG", br. 22/08) uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

U roku iz stava 1 ovog člana donijeće se propis iz člana 80 stav 2 i člana 97 stav 3 ovog zakona.

+ **Vidi:**

[čl. 33. Zakona - 42/2011-66.](#)

Član 101v

Organi državne uprave koji su, u skladu sa zakonom, postupali u prekršajnom postupku nastavljaaju da vrše te poslove do početka primjene Zakona o prekršajima ("Službeni list CG", br. 1/11).

+ **Vidi:**

[čl. 33. Zakona - 42/2011-66.](#)

Član 102

Organizacija državne uprave, u skladu sa ovim zakonom, utvrdiće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 103

Vršenje prenijetih i povjerenih poslova uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana uspostavljanja nove organizacije vršenja poslova državne uprave.

Član 104

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o načelima organizacije državne uprave ("Službeni list RCG", broj 56/93).

Član 105

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore."

OSNOVNI TEKST

Na osnovu člana 88 tačke 2 Ustava Republike Crne Gore, donosim

Ukaz o proglašenju Zakona o državnoj upravi

Proglašava se Zakon o državnoj upravi, koji je donijela Skupština Republike Crne Gore na drugoj sjednici prvog redovnog zasijedanja u 2003. godini, dana 25. juna 2003. godine.

Broj 01-332/2

Podgorica, 26. juna 2003. godine

Predsjednik Republike Crne Gore

Filip Vujanović, s.r.

Zakon o državnoj upravi

Zakon je objavljen u "Službenom listu RCG", br. 38/2003 od 27.6.2003. godine.

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Državna uprava vrši poslove uprave u okviru prava i dužnosti Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Republika).

Član 2

Državna uprava vrši poslove uprave na osnovu Ustava, zakona, drugih propisa i opštih akata.

Državna uprava je profesionalna, nezavisna, samostalna i nepristrasna.

Član 3

Poslove državne uprave vrše ministarstva i drugi organi uprave (u daljem tekstu: organi državne uprave).

Pojedine poslove državne uprave vrše organi lokalne samouprave, ustanove i pravna lica, kao javna ovlašćenja, kada su im ti poslovi prenijeti, odnosno povjereni.

Član 4

Rad organa državne uprave je javan.

Građanima su dostupni podaci, dokumenta, izvještaji i informacije organa državne uprave, osim u slučajevima određenim zakonom.

Član 5

U vršenju svojih poslova organi državne uprave obezbjeđuju jednaku i efikasnu zaštitu prava i na zakonu zasnovanih interesa fizičkih i pravnih lica.

Organi državne uprave dužni su da zakonito i blagovremeno odlučuju u stvarima iz svoje nadležnosti.

Član 6

Rad organa državne uprave podliježe kontroli.

Kontrola rada organa državne uprave ostvaruje se vršenjem upravnog i drugog nadzora, sudskom kontrolom i drugim oblicima kontrole, u skladu sa zakonom.

Član 7

Republika je odgovorna za štetu koju organ državne uprave učini svojim nezakonitim ili nepravilnim radom.

Član 8

U opštinama u kojima većinu ili značajan dio čine pripadnici nacionalnih i etničkih grupa u radu državnih organa u službenoj upotrebi su i njihovi jezici i pisma.

Član 9

Zabranjeno je političko organizovanje i djelovanje političkih organizacija u organima državne uprave.

Zabranjeno je državnim službenicima i namještenicima da u vršenju svojih poslova izražavaju i zastupaju svoja politička uvjerenja.

Član 10

Sredstva i uslove za rad organa državne uprave obezbeđuje Republika.

II POSLOVI DRŽAVNE UPRAVE

Član 11

Poslovi državne uprave su:

- 1) predlaganje unutrašnje i spoljne politike;
- 2) vođenje politike razvoja;
- 3) normativna djelatnost;
- 4) izvršavanje zakona i drugih propisa;
- 5) vršenje upravnog nadzora;
- 6) odlučivanje u upravnom postupku o pravima i obavezama građana i pravnih lica;
- 7) postupanje u prekršajnom postupku;
- 8) obezbjeđivanje vršenja poslova od javnog interesa;
- 9) drugi poslovi državne uprave utvrđeni zakonom i drugim propisima.

Član 12

Predlaganje unutrašnje i spoljne politike obuhvata izradu strategija, projekata, programa i međunarodnih dokumenata na osnovu praćenja izvršavanja zakona i drugih propisa i sagledavanja i analiziranja stanja u oblasti, u cilju usaglašavanja sistema sa savremenim, demokratskim i međunarodno priznatim standardima.

Član 13

Vođenje politike razvoja obuhvata utvrđivanje razvojnih strategija i podsticanje privrednog, socijalnog, kulturnog, ekološkog i ukupnog društvenog razvoja.

Član 14

Normativna djelatnost obuhvata izradu teksta nacрта i predloga zakona i drugih propisa i donošenje podzakonskih propisa.

Član 15

Izvršavanje zakona i drugih propisa obuhvata vođenje upravnog postupka, donošenje i izvršenje rješenja i drugih pojedinačnih akata, preduzimanje upravnih mjera i upravnih radnji, praćenje njihovog izvršavanja, davanje objašnjenja, izdavanje stručnih uputstava i instrukcija za rad i ukazivanje stručne pomoći.

Član 16

Vršenje upravnog nadzora obuhvata:

- 1) nadzor nad zakonitošću upravnih akata;
- 2) nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada organa uprave i organa lokalne samouprave, ustanova i drugih pravnih lica u vršenju prenijetih, odnosno povjerenih poslova;
- 3) inspekcijski nadzor.

Član 17

Nadzor nad zakonitošću upravnih akata obuhvata kontrolu zakonitosti upravnih akata kojima se, na osnovu zakona, rješava o pravima, obavezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih lica i preduzimanje zakonom propisanih mjera.

Član 18

Nadzor nad zakonitošću i cjelishodnošću rada obuhvata:

- 1) kontrolu zakonitosti rada i postupanja;
- 2) kontrolu i ocjenu efikasnosti, ekonomičnosti i efektivnosti;
- 3) kontrolu cjelishodnosti organizacije obavljanja poslova i osposobljenosti službenika i namještenika za obavljanje tih poslova;
- 4) odnose državnih službenika prema strankama, fizičkim i pravnim licima.

U vršenju nadzora iz stava 1 ovog člana se:

- 1) pokreće postupak za ocjenu ustavnosti i zakonitosti opštih akata;
- 2) nalaže izvršavanje utvrđenih obaveza;
- 3) predlaže prestanak, odnosno zabranu rada ustanove i drugog pravnog lica;
- 4) preduzimaju druge mjere predviđene posebnim propisom.

Član 19

Inspekcijski nadzor vrši se neposrednim uvidom kod ustanova i pravnih lica, organa opština, glavnog grada, prestonice i Republike, drugih organa i kod građana u pogledu pridržavanja zakona, drugih propisa i opštih akata i preduzimanjem upravnih i drugih mjera i radnji da se utvrđeno stanje uskladi sa propisom.

Inspekcijski nadzor uređuje se posebnim zakonom.

Član 20

Odlučivanje u upravnom postupku o pravima i obavezama fizičkih i pravnih lica obuhvata pokretanje i vođenje upravnog postupka, preduzimanje mjera i radnji u postupku, donošenje rješenja o pravima i obavezama fizičkih i pravnih lica i njihovo neposredno izvršavanje.

Član 21

Postupanje u prekršajnom postupku obuhvata pokretanje, vođenje, odlučivanje i izvršavanje u prekršajnom postupku.

Član 22

Obezbjedivanje vršenja poslova od javnog interesa obuhvata sprovođenje djelatnosti javnih poslova preko preduzeća i ustanova, preduzetnika, neposrednim izvršavanjem, davanjem koncesija, ulaganjem kapitala i drugim mjerama koje omogućavaju efikasno i racionalno vršenje tih djelatnosti.

Član 23

Drugi poslovi uprave obuhvataju izradu analitičkih, informativnih i drugih materijala, stručno metodološku obradu propisa u pojedinim oblastima, prikupljanje i obrađivanje podataka, kao i poslove kojima se doprinosi razvoju i ostvarivanju funkcija državne uprave.

III ORGANI DRŽAVNE UPRAVE

1. Osnivanje i nadzor

Član 24

Organ državne uprave osniva Vlada Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Član 25

Nadzor nad zakonitošću rada organa uprave vrše ministarstva.

Aktom o osnivanju organa državne uprave određuje se ministarstvo koje vrši nadzor nad zakonitošću rada organa uprave.

2. Ministarstva

Član 26

Ministarstva se osnivaju za jednu ili više povezanih upravnih oblasti, zavisno od prirode, značaja i obima tih poslova i potrebe obezbjeđenja strategije razvoja.

Član 27

Ministarstva vrše poslove predlaganja unutrašnje i spoljne politike, vođenja razvojne politike, normativne djelatnosti i vršenja upravnog nadzora u skladu sa zakonom.

Ministarstva utvrđuju razvojne strategije i podstiču privredni, socijalni, kulturni, ekološki i opšti društveni razvoj praćenjem i razmjenom podataka i evidencija i statističkim i analitičkim praćenjem stanja u oblastima za koje su osnovana i predlaganjem i donošenjem mjera.

3. Drugi organi uprave

Član 28

Organi uprave se osnivaju za vršenje poslova izvršavanja zakona i drugih propisa, upravnih i stručnih poslova u upravnim oblastima u kojima se osnivaju ministarstva i u drugim oblastima, kada obim i priroda poslova zahtijevaju samostalnost u radu.

Član 29

Organi uprave su:

- 1) **uprave**, kao organi koji vrše pretežno upravne i sa njima povezane stručne poslove;
- 2) **sekretarijati, zavodi, direkcije i agencije**, kao organi koji vrše pretežno stručne poslove.

Član 30

Uprave su organi koji neposredno izvršavaju zakone i druge propise i odlučuju o pravima i obavezama fizičkih i pravnih lica i drugih subjekata.

Član 31

Sekretarijati su organi koji vrše pretežno stručne poslove, uz mogućnost vršenja određenih upravnih i drugih poslova.

Član 32

Zavodi su organi koji vrše stručne i sa njima povezane upravne poslove uz primjenu naučnih metoda i saznanja.

Član 33

Direkcije su organi koji vrše pretežno stručne i sa njima povezane upravne poslove koji se odnose na oblast privrede.

Član 34

Agencije su organi koji vrše stručne i sa njima povezane upravne poslove, koji se vrše uz primjenu tržišnih principa, odnosno pružanja usluga i obezbjeđuju unaprijeđenje i razvoj.

Član 35

Organi uprave mogu, u skladu sa aktom o osnivanju, imati svojstvo pravnog lica.

Organi uprave mogu, u okviru svog djelokruga, da vrše, uz naknadu, usluge fizičkim i pravnim licima.

IV UNUTRAŠNJA ORGANIZACIJA ORGANA DRŽAVNE UPRAVE

Član 36

Unutrašnja organizacija i sistematizacija organa državne uprave utvrđuje se zavisno od obima, vrste i složenosti poslova i na način kojim se obezbeđuje njihovo efikasno, ekonomično i efektivno vršenje.

Član 37

Kriterijume za unutrašnju organizaciju, sistematizaciju i nomenklaturu poslova (nazivi grupa poslova, sadržaj tih poslova i uslovi za njihovo vršenje) i okvirni broj izvršilaca određuje Vlada.

Akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa državne uprave utvrđuje Vlada, na predlog ministra, odnosno starješine organa uprave.

U postupku utvrđivanja akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji organa uprave Vlada obavezno pribavlja mišljenje ministarstva koje vrši nadzor nad radom tog organa uprave.

V PROPISI MINISTARSTAVA

Član 38

Ministarstva donose pravilnike, naredbe i uputstva za izvršavanje zakona i drugih propisa.

Član 39

Pravilnikom se razrađuju pojedine odredbe zakona i drugih propisa.

Naredbom se naređuje ili zabranjuje postupanje u određenoj situaciji koja ima opšti značaj.

Uputstvom se propisuje način rada i vršenja poslova organa uprave, kao i organa lokalne samouprave, ustanova i drugih pravnih lica u vršenju prenijetih, odnosno povjerenih poslova.

Član 40

Propisom ministarstava ne mogu se ustanovljivati prava i obaveze za fizička i pravna lica.

VI UPRAVLJANJE I ODGOVORNOST U ORGANIMA DRŽAVNE UPRAVE

Član 41

Ministar predstavlja ministarstvo i upravlja i rukovodi njegovim radom.

Ministar za svoj rad, rad ministarstva, kao i za stanje u upravnoj oblasti odgovara Skupštini Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Skupština) i predsjedniku Vlade.

U slučaju prestanka funkcije ili duže spriječenosti ministra da vrši funkciju, radom ministarstva rukovodi član Vlade koga odredi predsjednik Vlade.

Član 42

Ministarstvo ima sekretara.

Sekretar ministarstva koordinira rad organizacionih jedinica u ministarstvu, obezbjeđuje ostvarivanje odnosa i saradnje sa organima uprave u upravnim oblastima za koje je ministarstvo osnovano i drugim organima i za svoj rad odgovara ministru i Vladi.

Član 43

U ministarstvu se može postaviti jedan ili više pomoćnika ministra koji rukovode i organizuju rad u jednom ili više sektora rada i za svoj rad odgovaraju ministru i Vladi.

Član 44

Upravom, zavodom, direkcijom i agencijom rukovodi direktor, a sekretarijatom sekretar (u daljem tekstu: starješina organa uprave).

Starješinu organa uprave imenuje i razrešava Vlada, na predlog resornog ministra.

Starješini organa uprave prestaje dužnost ostavkom, razrješenjem i prestankom mandata Vlade.

Starješina organa uprave za svoj rad, rad organa uprave kojim rukovodi, kao i za stanje u oblasti odgovara resornom ministru i Vladi.

+ Sudska praksa

Član 45

U organu uprave može se postaviti jedan ili više pomoćnika starješine organa uprave.

Pomoćnik starješine organa uprave rukovodi i organizuje rad u jednom ili više sektora, odnosno oblasti rada, vrši najslabije poslove organa uprave i za svoj rad odgovara starješini organa uprave i Vladi.

Član 46

Pitanja imenovanja, razrješenja i prestanka mandata, odnosno dužnosti sekretara ministarstva, pomoćnika ministra i pomoćnika starješine organa uprave uređuje se zakonom.

VII SLUŽBENIČKI ODNOSI

Član 47

Poslove državne uprave u organima državne uprave vrše državni službenici.

Administrativno-tehničke i pomoćne poslove za potrebe državne uprave vrše namještenici.

Član 48

Državni službenici i namještenici zapošljavaju se na osnovu javnog oglašavanja.

Postupak izbora i predlog kandidata vrši nadležno tijelo koje obrazuje Vlada, u skladu sa zakonom.

Prilikom predlaganja kandidata nadležno tijelo iz stava 2 ovog člana dužno je da vodi računa o srazmjernosti zastupljenosti pripadnika nacionalnih i etničkih grupa u organima državne uprave.

Član 49

Odluku o zapošljavanju donosi ministar, odnosno starješina organa uprave.

Ukoliko ministar, odnosno starješina organa uprave ne prihvati predlog kandidata nadležnog tijela Vlade za zapošljavanje službenika dužan je da o svojim razlozima obavijesti to nadležno tijelo.

Član 50

Status državnih službenika i namještenika, kao i njihova prava, obaveze i odgovornosti uređuju se zakonom.

VIII DRŽAVNA UPRAVA I GRAĐANI

Član 51

Građani imaju slobodan pristup podacima, dokumentima, izvještajima i informacijama organa državne

uprave.

Pristup aktima iz stava 1 ovog člana koji se odnose na pojedina fizička i pravna lica dostupna su samo ako za to postoji pravni interes povezan sa sudskim i drugim postupkom u kome građanin ostvaruje svoja prava, obaveze i pravne interese.

Svako uskraćivanje, odnosno odbijanje zahtjeva građaninu u smislu st. 1 i 2 ovog člana se mora obrazložiti u pisanoj formi i omogućiti korišćenje prava na podnošenje predstavke. Predstavka se podnosi organu koji vrši nadzor nad radom organa državne uprave.

Član 52

Organi državne uprave dužni su, na zakonit način i blagovremeno, postupati po zahtjevima građana koji oni podnose radi ostvarivanja prava i izvršavanja obaveza.

Organi državne uprave građanima daju potrebne podatke, obavještenja i objašnjenja i pružaju odgovarajuću stručnu pomoć.

Organi državne uprave su obavezni za ostvarivanje prava i obaveza građana, kada je to moguće, pripremiti potrebne obrasce i obavezno javno istaći standarde postupanja.

Član 53

Organi državne uprave u postupku ostvarivanja prava i obaveza stranaka, po službenoj dužnosti, pribavljaju podatke o činjenicama o kojima službenu evidenciju vode drugi organi državne uprave.

Član 54

Organi državne uprave pružaju obavještenja o svom radu i putem tehničkih sredstava, brošura i putem sredstava javnog informisanja.

Član 55

Za obavljanje određenih upravnih poslova iz nadležnosti organa uprave, posebno u ostvarivanju prava građana, organi uprave mogu organizovati rad u mjestima van svog sjedišta (upravni dani).

Poslove koji će se obavljati na način iz stava 1 ovog člana, mjesto i vrijeme njihovog vršenja određuje starješina organa uprave.

Građani moraju, na odgovarajući način, biti javno obaviješteni o poslovima, mjestu i vremenu iz stava 2 ovog člana.

Član 56

Organi državne uprave dužni su da obezbijede knjigu ili sanduče za pritužbe, odnosno na drugi način obezbijede strankama da saopšte prigovore i pritužbe na rad organa državne uprave ili nepravilan odnos službenika.

Na podnijete pritužbe organ državne uprave je obavezan pisano odgovoriti podnosiocu, u roku od 15 dana od dana podnošenja pritužbe, ako to građanin zahtijeva.

Organi državne uprave obavezno mjesečno analiziraju pritužbe građana i rješavaju probleme zbog kojih se građanin obraća sa pritužbom.

Član 57

Ministar, odnosno starješina organa uprave dužan je odrediti vrijeme prijema stranaka.

Trajanje radnog vremena u sedmici, dnevni raspored radnog vremena i druga pitanja u vezi radnog vremena u organima državne uprave uređuje Vlada.

Član 58

Na zgradama u kojima su smješteni organi državne uprave mora biti istaknut naziv organa.

Na odgovarajućem mjestu u zgradi mora biti istaknut raspored prostorija organa.

Na ulazu u službene prostorije mora biti istaknuto lično ime državnog službenika, sa naznakom poslova koje obavlja.

Član 59

Odredbe ovog poglavlja primjenjuju organi lokalne samouprave, javne ustanove i javna preduzeća kada vrše prenijete ili povjerene poslove državne uprave.

IX ODNOSI I SARADNJA

1. Odnosi organa državne uprave i Vlade

Član 60

Ministarstva su dužna preduzimati mjere i radnje u cilju ostvarivanja programa Vlade.

Ministarstvo je, na zahtjev Vlade, obavezno proučiti određeno pitanje ili obaviti određeni zadatak.

Ministarstvo je dužno da obezbijedi izvršavanje zaključaka i akata Vlade kojima se utvrđuju stavovi o pojedinim pitanjima od značaja za utvrđivanje i vođenje politike i realizaciju programa Vlade.

Član 61

Vlada će poništiti propis ministarstva kojim se, suprotno propisu Vlade, povređuju slobode i prava fizičkih i pravnih lica, kao i u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Vlada će ukinuti propis ministarstva koji je u suprotnosti sa propisom Vlade.

Član 62

Ministarstva, najmanje jedanput godišnje, podnose Vladi izvještaj o radu i stanju u upravnoj oblasti. Izvještaj obavezno sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, realizacije programa i zaključaka Vlade, mjera koje su preduzeli i njihovih rezultata.

Ministarstva su dužna, na zahtjev Vlade, podnijeti i poseban izvještaj o pojedinim pitanjima iz djelokruga, mjerama koje su preduzeli i njihovim rezultatima.

Član 63

Ministarstvo može Vladi dati predlog za uređivanje pitanja u upravnoj oblasti.

Ministarstvo može da zahtijeva da Vlada zauzme stav ili da da instrukcije za rješavanje pojedinih pitanja u upravnoj oblasti.

Član 64

Organi uprave odnose prema Vladi ostvaruju na način utvrđen čl. 62 i 63 ovog zakona.

Organi uprave odnose prema Vladi ostvaruju preko ministarstva koje vrši nadzor nad njihovim radom.

2. Odnosi između ministarstva

Član 65

Ministarstva su obavezna da saraduju i da se međusobno obavještavaju u svom radu, naročito o pitanjima koja su od značaja za njihov rad.

Ministarstva su obavezna da zajednički obavljaju poslove, ako tako odluči Vlada ili ako to proizilazi iz njihove propisane obaveze.

Ministarstvo može zahtijevati da ga drugo ministarstvo uključi u vršenje određenih poslova koji su od interesa za to ministarstvo.

Član 66

U pripremi i donošenju propisa ministarstva su obavezna međusobno saradivati, odnosno pribavljati mišljenja drugih zainteresovanih ministarstava.

Član 67

Kada izvršavanje pojedinih poslova spada u nadležnost dva ili više ministarstva, izvršenjem tih poslova rukovodi ministarstvo u čijem djelokrugu je pretežan dio poslova koje treba izvršiti.

Član 68

Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se i na odnose između organa uprave.

3. Odnosi između ministarstava i organa uprave

Član 69

Ministarstvo, u vršenju nadzora nad zakonitošću i cjelishodnošću rada organa uprave: može obustaviti akte koji su donijeti van upravnog postupka kada su u suprotnosti sa zakonom i drugim propisom i predložiti Vladi da ih ukine ili poništi; traži izvještaje i obavještenja o pojedinim pitanjima iz djelokruga, daje stručna uputstva i instrukcije, upozorava organ uprave o uočenim nepravilnostima u njegovom radu i vrši drugu kontrolu, u skladu sa propisom Vlade.

Član 70

Ministarstvo, u okviru svog djelokruga, odlučuje po žalbi na pojedinačne upravne akte koje u prvom stepenu donosi organ uprave.

Ministarstvo vrši i druge poslove koje po zakonu ima drugostepeni organ u upravnom postupku.

Član 71

Organ uprave može tražiti od ministarstava mišljenje, objašnjenje i instrukcije za primjenu pojedinih odredaba zakona i drugih propisa.

Član 72

Organ uprave, najmanje jedanput godišnje, podnosi ministarstvu izvještaj o radu i stanju u oblastima za koje je osnovan. Izvještaj obavezno sadrži prikaz izvršavanja zakona i drugih propisa, realizacije programa i zaključaka Vlade, mjera koje su preduzeli i njihovih rezultata.

Sadržaj izvještaja iz stava 1 ovog člana određuje Vlada.

Organi uprave su dužni, na zahtjev ministarstava, podnijeti i poseban izvještaj o pojedinim pitanjima iz djelokruga, mjerama koje su preduzeli i njihove rezultate.

4. Odnosi ministarstava prema Skupštini

Član 73

Ministarstvo je obavezno da prilikom razmatranja interpelacije dostavi Skupštini izvještaje o pojedinim pitanjima i tražene podatke iz upravne oblasti.

Ministarstvo je dužno da dostavi Skupštini spise, odnosno dokumenta samo u okviru parlamentarne istrage, ukoliko ti spisi, odnosno dokumenti ne predstavljaju državnu, vojnu ili službenu tajnu shodno posebnom zakonu.

Ukoliko spisi, odnosno dokumenti iz stava 2 ovog člana predstavljaju državnu, vojnu ili službenu tajnu, ministarstvo će omogućiti uvid i prepis istih.

Ministarstvo izvještaje, spise i dokumenta Skupštini dostavlja preko Vlade.

Član 74

Ministarstvo je obavezno davati odgovore na pitanja poslanika postavljena u Skupštini.

5. Odnosi organa državne uprave prema sudovima

Član 75

Organi državne uprave dužni su da na zahtjev suda, dostave spise i podatke na način i u rokovima utvrđenim zakonima kojima se uređuje postupak pred sudom.

6. Odnosi ministarstava prema organima lokalne samouprave

Član 76

Na odnose i saradnju ministarstava i organa lokalne samouprave u vršenju poslova iz izvorne nadležnosti lokalne samouprave primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje lokalna samouprava.

7. Odnosi organa uprave prema javnim ustanovama i javnim preduzećima i drugim pravnim licima koji je osnivač država

Član 77

Organ uprave vrši kontrolu opštih akata koje donose javne ustanove i javna preduzeća i druga pravna lica čiji je osnivač država, upozorava njihove organe da opšti akt nije saglasan sa Ustavom ili zakonom i predlaže odgovarajuća rješenja, radi usklađivanja.

Ukoliko javne ustanove i javna preduzeća i druga pravna lica čiji je osnivač država ne postupe po upozorenju organa uprave, organ uprave može da zadrži od izvršenja takav akt, ukoliko njegovom primjenom mogu nastupiti teže štetne posljedice i pokrenuti postupak pred Ustavnim sudom za ocjenu ustavnosti i zakonitosti tog akta.

Član 78

Organ uprave odlučuje po žalbi na pojedinačna upravna akta koja u prvom stepenu donose javne ustanove i javna preduzeća i druga pravna lica čiji je osnivač država i vrši druge poslove koje po zakonu ima drugostepeni organ u upravnom postupku.

Član 79

Organ uprave vrši kontrolu nad obavljanjem poslova javnih ustanova i javnih preduzeća i drugih pravnih lica čiji je osnivač država.

U vršenju kontrole iz stava 1 ovog člana organ uprave obezbeđuje kontrolu obavljanja javnih poslova i, u tom cilju, vrši neposredan uvid, zahtijeva od javnih ustanova i javnih preduzeća i drugih pravnih lica čiji je osnivač država izvještaje, obavještenja, mišljenja i podatke, kao i njihovu obaveznu saradnju.

8. Odnosi organa državne uprave prema nevladinim organizacijama

Član 80

Ministarstva i organi uprave dužni su da obezbijede saradnju sa nevladinim organizacijama, koja se ostvaruje naročito:

- 1) konsultovanjem nevladinog sektora o zakonskim i drugim projektima i propisima kojima se uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana;
- 2) omogućavanjem učešća u radu radnih grupa za sagledavanje pitanja od zajedničkog interesa ili za normativno uređenje odgovarajućih pitanja;
- 3) organizovanjem zajedničkih javnih rasprava, okruglih stolova, seminara i drugih vidova zajedničkih aktivnosti i drugim odgovarajućim oblicima;
- 4) informisanjem o sadržaju programa rada i izvještaja o radu organa državne uprave.

X PRENOŠENJE I POVJERAVANJE POSLOVA DRŽAVNE UPRAVE

Član 81

Pojedini poslovi državne uprave, u cilju njihovog efikasnijeg i ekonomičnijeg vršenja, prenose se zakonom na lokalnu samoupravu, odnosno propisom Vlade povjeravaju lokalnoj samoupravi, ustanovama i pravnim licima (u daljem tekstu: organi).

Aktu o povjeravanju u smislu stava 1 ovog člana prethodi elaborat o opravdanosti koji sadrži naročito:

- 1) opravdanost povjeravanja poslova;
- 2) precizno određenje poslova koji se povjeravaju;
- 3) subjekt kome se poslovi povjeravaju;
- 4) stavove i mišljenja organa lokalne samouprave, ustanova i pravnih lica i o mogućnostima i uslovima vršenja povjerenih poslova;
- 5) postojanje uslova u odnosu na organizaciona, kadrovska, tehnička, finansijska i materijalna pitanja;
- 6) način i uslove finansiranja vršenja povjerenih poslova.

Član 82

Organ uprave kontroliše da li organi, u vršenju prenijetih, odnosno povjerenih poslova, postupaju u skladu sa zakonom, upozorava organ kada nađe da isti ne postupa u skladu sa zakonom i predlaže mjere koje organ treba da preduzme.

Član 83

Organ uprave odlučuje po žalbi na pojedinačne akte koje u prvom stepenu donose organi u vršenju prenijetih, odnosno povjerenih poslova i vrši druga prava koja po zakonu ima drugostepeni organ u upravnom postupku.

Član 84

Organ uprave obavlja kontrolu rada organa u vršenju prenijetih i povjerenih poslova i ima pravo i obavezu da:

- 1) daje prethodnu saglasnost na sve propise i akte koje donose u vezi sa vršenjem prenijetih i povjerenih poslova;
- 2) daje saglasnost na organizaciju rada i uslove za vršenje prenijetih, odnosno povjerenih poslova;
- 3) daje obavezna uputstva za vršenje prenijetih, odnosno povjerenih poslova i pruža stručnu pomoć;
- 4) podataka, kao i neposrednim uvidom;
- 5) pisano upozori organ na nevršenje prenijetih, odnosno povjerenih poslova i naloži da, u određenom roku, obezbijedi izvršenje posla;
 - pisano upozori organ i odredi rok za otklanjanje nepravilnosti, kada utvrdi da prenijete, odnosno povjerene poslove ne izvršava zakonito, pravilno i blagovremeno;
 - preduzima mjere odgovornosti.

Član 85

Kada organ ne postupi po upozorenju organa uprave iz člana 84 ovog zakona, organ uprave može, o trošku organa, neposredno obaviti pojedini zadatak iz prenijetih, odnosno povjerenih poslova.

Organ uprave mora postupiti na način iz stava 1 ovog člana kada propuštanjem obavljanja posla mogu nastati štetne posljedice za život i zdravlje ljudi, životnu sredinu ili imovinu i ostvarivanje prava i interesa građana.

Organ uprave donosi rješenje o troškovima iz stava 1 ovog člana.

Član 86

Organ uprave može predložiti Vladi da otpočne postupak za oduzimanje prenijetih, odnosno povjerenih poslova kada organ te poslove, i pored upozorenja, ne obavlja ili ih ne obavlja pravilno i ažurno.

Prenijete, odnosno povjerene poslove iz stava 1 ovog člana vrši nadležni organ uprave.

XI SREDSTVA ZA RAD ORGANA DRŽAVNE UPRAVE

Član 87

Kod utvrđivanja sredstava za vršenje redovne djelatnosti organa državne uprave vodiće se posebno računa o potrebi vršenja poslova kojima se obezbeđuje ostvarivanje prava fizičkih i pravnih lica.

Član 88

Organi državne uprave samostalno raspolažu sredstvima za vršenje djelatnosti.

Član 89

Sredstva opreme obezbjeđuju se organima državne uprave u stvarima ili u novcu za nabavku opreme.

Član 90

Budžetom se mogu organima državne uprave, radi podmirivanja određenih društvenih potreba ili

izvršavanja određenih zadataka, dodijeliti sredstva za posebne namjene, u skladu sa njihovom djelatnošću.

Sredstva za posebne namjene koriste se i sa njima se raspolaze na način utvrđen propisima i aktom kojim se sredstva obezbeđuju.

Član 91

Organi državne uprave dužni su sredstva za rad koristiti tako da obezbijede što potpunije vršenje svojih funkcija, odnosno podmirivanje određenih društvenih potreba i izvršavanje određenih zadataka.

Član 92

Plate državnih službenika i namještenika uređuju se posebnim propisom.

Član 93

Za zakonito korišćenje sredstava organa državne uprave odgovorni su ministar, odnosno drugo ovlašćeno lice.

Član 94

Kontrolu zakonitosti korišćenja sredstava za rad organa državne uprave vrši Ministarstvo finansija, u skladu sa zakonom.

XII JAVNOST I TRANSPARENTNOST RADA ORGANA DRŽAVNE UPRAVE

Član 95

Ministarstva i organi uprave dužni su upoznati javnost o vršenju poslova iz svog djelokruga i izvještavati je o svom radu putem sredstava javnog informisanja ili na drugi prigodan način.

Davanje određenih izvještaja i podataka može se uskratiti samo ako bi to predstavljalo, u skladu sa posebnim zakonom, povredu dužnosti čuvanja tajne (državne, vojne, službene) koje se odnose na zaštitu bezbjednosti i privatnosti građana.

Član 96

Organi državne uprave dužni su odrediti lice koje daje izvještaje, informacije i podatke o vršenju poslova organa državne uprave.

Državni službenici koji su ovlašćeni za pripremu odgovarajućih izvještaja, informacija i podataka lično su odgovorni za njihovu tačnost i blagovremenost.

Neovlašćeno davanje izvještaja, informacija i podataka ili davanje netačnih izvještaja, informacija i podataka predstavlja povredu službene dužnosti.

Član 97

Ministar je obavezan da u pripremi zakona, kojima se uređuju prava, obaveze i pravni interesi građana, tekst nacрта zakona objavi putem sredstava javnog informisanja i uputi poziv svojim zainteresovanim subjektima da iznesu primjedbe, predloge i sugestije.

Ministar može odlučiti da se i u pripremi drugih zakona sprovode postupak javne rasprave.

Član 98

Ministarstva i organi uprave, kada održavaju savjetovanja ili druge oblike stručne obrade pitanja iz djelokruga, dužni su da to javno objave u sredstvima javnog informisanja i omoguće sredstvima javnog informisanja praćenje rada, savjetovanja ili drugog oblika stručne obrade pitanja.

XIII IZUZEĆE I SUKOB NADLEŽNOSTI U UPRAVNIM STVARIMA

Član 99

O izuzeću službenog lica odlučuje ministar, odnosno starješina organa uprave.

O izuzeću ministra i starješine organa uprave odlučuje Vlada.

Član 100

Vlada rješava sukob nadležnosti između:

- 1) ministarstava;
- 2) organa uprave;
- 3) ministarstava i organa uprave;
- 4) ministarstava i organa uprave i organa koji vrše poslove državne uprave.

XIV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 101

Podzakonski propisi na osnovu ovog zakona donijeće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 102

Organizacija državne uprave, u skladu sa ovim zakonom, utvrdiće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 103

Vršenje prenijetih i povjerenih poslova uskladiće se sa odredbama ovog zakona u roku od šest mjeseci od dana uspostavljanja nove organizacije vršenja poslova državne uprave.

Član 104

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o načelima organizacije državne uprave ("Službeni list RCG", broj 56/93).

Član 105

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore."

Na osnovu člana 95 tačke 3 Ustava Crne Gore donosim

Ukaz o proglašenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj upravi

Proglašavam **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj upravi**, koji je donijela Skupština Crne Gore, na drugoj sjednici prvog redovnog zasijedanja u 2008. godini, dana 18. marta 2008. godine.

Broj: 01-638/2

Podgorica, 24. 03. 2008. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj upravi

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 22/2008 od 2.4.2008. godine.

Član 1

U Zakonu o državnoj upravi ("Službeni list RCG", broj 38/03) u članu 1 riječ: "Republike" i riječi: "(u daljem tekstu: Republika)" brišu se.

Član 2

U članu 3 u stavu 2 riječi: "vrše organi lokalne samouprave, ustanove i pravna lica, kao javna ovlašćenja" zamjenjuju se riječima: "vrši lokalna samouprava ili drugo pravno lice".

Član 3

U članu 7 riječ "Republika" zamjenjuje se riječima: "Crna Gora".

Član 4

Član 8 mijenja se i glasi:

"Organi državne uprave obezbjeđuju pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica ostvarivanje prava na upotrebu svog jezika i pisma u službenoj upotrebi, kao i na vođenje

postupka i na njihovom jeziku u sredinama sa značajnim učešćem u stanovništvu, u skladu sa zakonom."

Član 5

U članu 10 riječi: "obezbjeduje Republika" zamjenjuju se riječima: "obezbjeduju se u budžetu Crne Gore".

Član 6

U članu 11 tačka 1, članu 12 i članu 27 stav 1 riječi: "spoljne politike" zamjenjuju se riječima: "vanjske politike".

Član 7

U članu 16 tačka 2 riječi: "organa uprave i organa lokalne samouprave, ustanova" zamjenjuju se riječima: "organa uprave, lokalne samouprave" .

Član 8

U članu 19 u stavu 1 riječi: "glavnog grada, prestonice" zamjenjuju se riječima: "Glavnog grada, Prijestonice", a riječ "Republike" zamjenjuje se riječima: "Crne Gore".

Član 9

Član 24 mijenja se i glasi:

"Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) osniva organe državne uprave, utvrđuje organizaciju i način rada državne uprave i uređuje pitanja obezbjeđenja izvršenja odluka Ustavnog suda Crne Gore, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad državne uprave."

Član 10

U članu 39 u stavu 3 riječi: "kao i organa lokalne samouprave, ustanova" zamjenjuju se riječima: "lokalne samouprave".

Član 11

U članu 41 u stavu 2 riječ "Republike" briše se.

Član 12

U članu 48 stav 2 mijenja se i glasi:

"Postupak javnog oglašavanja sprovodi i utvrđuje listu kandidata organ uprave nadležan za upravljanje kadrovima, u skladu sa zakonom."

Stav 3 briše se.

Član 13

U članu 49 stav 2 mijenja se i glasi:

"Ministar, odnosno starješina organa uprave, prilikom donošenja odluke iz stava 1 ovog člana, vodi računa o ostvarivanju prava na srazmjernu zastupljenost pripadnicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, u skladu sa zakonom."

Član 14

U članu 59 riječi: "lokalne samouprave, javne ustanove i javna preduzeća" zamjenjuju se riječima: "lokalne samouprave i druga pravna lica".

Član 15

U članu 81 u stavu 1 poslije riječi: "lokalnu samoupravu" dodaju se riječi: "ili drugo pravno lice", a riječi: "ustanovama i pravnim licima" zamjenjuju se riječima: "ili drugom pravnom licu".

Zakonom kojim se prenose poslovi, odnosno propisom Vlade kojim se povjeravaju poslovi, u smislu stava 1 ovog člana, utvrđuje se način njihovog finansiranja.

U stavu 2 tački 4) riječi: "lokalne samouprave, ustanova i pravnih lica" brišu se.

Član 16

Poslije člana 98 dodaje se novo poglavlje i dva nova člana koji glase:

" XII a KANCELARIJSKO POSLOVANJE

Član 98 a

Kancelarijsko poslovanje organa državne uprave obuhvata prijem, evidentiranje, administrativno-tehničku obradu i otpremanje akata, čuvanje predmeta, akata i drugog materijala i arhiviranje i čuvanje arhiviranih predmeta, kao i druga postupanja sa službenim materijalom.

Kancelarijsko poslovanje uređuje se propisom Vlade.

Član 98 b

Propis iz člana 98a stav 2 ovog zakona primjenjuju državni organi, lokalna samouprava, kao i druga pravna lica kad vrše prenijete ili povjerene poslove državne uprave, ako zakonom nije drukčije propisano."

Član 17

Poslije člana 101 dodaje se novi član koji glasi:

"Član 101 a

Podzakonski propisi doneseni na osnovu Zakona o državnoj upravi uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

U roku iz stava 1 ovog člana donijeće se i propis iz člana 98 a stav 2 ovog zakona."

Član 18

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

SU-SK Broj 01-254/8

Podgorica, 18. marta 2008. godine

Skupština Crne Gore

Predsjednik,

Ranko Krivokapić, s.r.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

Ukaz o proglašenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj upravi

Proglašavam **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Državnoj upravi**, koji je donijela Skupština Crne Gore 24. saziva, na jedanaestoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2011. godini, dana 29. jula 2011. godine.

Broj: 01- 964/2

Podgorica, 03. avgusta 2011. godine

Predsjednik Crne Gore

Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tačka 2 i člana 91 stav 2 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 24. saziva, na jedanaestoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2011. godini, dana 29. jula 2011. godine, donijela je

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj upravi

Zakon je objavljen u "Službenom listu Crne Gore", br. 42/2011 od 15.8.2011. godine.

Član 1

U Zakonu o državnoj upravi ("Službeni list RCG", br. 38/03 i "Službeni list CG", br. 22/08) u članu 11 tačka 7 briše se.

Dosadašnje tač. 8 i 9 postaju tač. 7 i 8.

Član 2

Član 21 briše se.

Član 3

U članu 25 stav 2 poslije riječi: "rada" dodaje se riječ: "samostalnog".

Član 4

U članu 27 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

"Pored poslova iz stava 1 ovog člana, ministarstvo obavlja i poslove izvršavanja zakona i drugih propisa, upravne i stručne poslove u upravnim oblastima za koje je osnovano, kad se ti poslovi ne vrše u samostalnom organu uprave."

Dosadašnji stav 2 postaje stav 3.

Član 5

Član 28 mijenja se i glasi:

"Drugi organi uprave (u daljem tekstu: organi uprave) osnivaju se kao organi uprave u sastavu ministarstva.

Organ uprave u sastavu ministarstva (u daljem tekstu: organ u sastavu) obavlja poslove izvršavanja zakona i drugih propisa, upravne i stručne poslove u upravnim oblastima kad obim i priroda poslova ne zahtijevaju posebno organizovanje i samostalnost u radu.

Ministarstvo može imati jedan ili više organa u sastavu.

Izuzetno, kad je za vršenje stručnih i sa njima povezanih upravnih poslova potrebna primjena naučnih i posebnih stručnih metoda rada i saznanja ili kad u određenoj upravnoj oblasti nema uslova za osnivanje ministarstva, kao i u slučajevima kad je to propisano posebnim zakonom, organi uprave osnivaju se kao samostalni organi uprave."

Član 6

Član 29 mijenja se i glasi:

"Organi uprave su uprave, sekretarijati, zavodi, direkcije i agencije."

Član 7

Član 35 mijenja se i glasi:

"Samostalni organi uprave mogu, u skladu sa zakonom, odnosno aktom o osnivanju imati svojstvo pravnog lica."

Član 8

U članu 37 stav 2 poslije riječi: "starješine" dodaje se riječ: "samostalnog".

Poslije stava 2 dodaje se novi stav 3 koji glasi:

"Unutrašnja organizacija i sistematizacija organa u sastavu utvrđuje se aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji ministarstva."

U dosadašnjem stavu 3, koji postaje stav 4, poslije riječi "sistematizaciji" dodaje se riječ "samostalnog".

Član 9

Poslije člana 41 dodaje se novi član koji glasi:

"Član 41a

"Ministarstvo može da ima jednog ili više državnih sekretara.

Ministarstva koja mogu imati državne sekretare i njihov broj utvrđuje Vlada.

Državni sekretar, u okviru ovlašćenja koja mu odredi ministar, obavlja poslove koji se odnose na izradu predloga politika ministarstva i praćenje njihove realizacije.

Kad ministarstvo ima više državnih sekretara, ministar ovlašćuje jednog od njih da ga zamjenjuje u slučaju njegove spriječenosti da vrši funkciju, u okviru datih ovlašćenja.

Državnog sekretara imenuje i razrješava Vlada, na predlog ministra, bez javnog konkursa i dužnost mu prestaje prestankom mandata ministra.

Državni sekretar za svoj rad odgovara ministru i Vladi.

Danom imenovanja državni sekretar zasniva radni odnos u ministarstvu, a zaradu i druga prava po osnovu rada ostvaruje u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika."

Član 10

Član 43 mijenja se i glasi:

"U ministarstvu se može postaviti jedan ili više generalnih direktora koji rukovode i organizuju rad u jednoj ili više organizacionih jedinica i za svoj rad odgovaraju ministru i Vladi."

Član 11

Član 44 mijenja se i glasi:

"Upravom, zavodom, direkcijom i agencijom rukovodi direktor, a sekretarijatom sekretar (u daljem tekstu: starješina organa uprave).

Starješinu organa uprave u sastavu, na osnovu javnog konkursa, imenuje i razrješava resorni ministar, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Vlade.

Starješinu samostalnog organa uprave, na osnovu javnog konkursa, imenuje i razrješava Vlada, na predlog resornog ministra.

Starješina organa uprave imenuje se na period od pet godina.

Odluku o raspisivanju javnog konkursa iz st. 2 i 3 ovog člana donosi resorni ministar, a na postupak sprovođenja javnog konkursa i pitanja prestanka i razrješenja starješine organa uprave shodno se primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

Starješina organa uprave u sastavu za svoj rad i rad organa uprave kojim rukovodi odgovara generalnom direktoru i resornom ministru.

Starješina samostalnog organa uprave za svoj rad, rad organa uprave kojim rukovodi, kao i za stanje u oblasti odgovara resornom ministru i Vladi."

Član 12

Član 45 mijenja se i glasi:

"U organu uprave može se postaviti jedan ili više pomoćnika starješine organa uprave.

Pomoćnik starješine organa uprave rukovodi i organizuje rad u jednoj ili više organizacionih jedinica, odnosno oblasti rada.

Pomoćnika starješine organa u sastavu postavlja i razrješava ministar, na predlog generalnog direktora, a pomoćnika starješine samostalnog organa uprave postavlja i razrješava Vlada, na predlog starješine organa uprave, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika.

Pomoćnik starješine organa u sastavu za svoj rad odgovara starješini organa uprave, generalnom direktoru i ministru, a pomoćnik starješine samostalnog organa uprave za svoj rad odgovara starješini organa uprave i Vladi."

Član 13

Član 46 mijenja se i glasi:

"Imenovanje, postavljenje, razrješenje, prestanak mandata, odnosno dužnosti kao i ostvarivanje prava, obaveza i odgovornosti državnog sekretara, sekretara ministarstva, generalnog direktora, starješine organa uprave i pomoćnika starješine organa uprave sprovodi se u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti državnih službenika i namještenika."

Član 14

U članu 49 stav 1 poslije riječi: "starješine" dodaje se riječ: "samostalnog".

Poslije stava 1 dodaje se novi stav 2 koji glasi:

"Odluku o zapošljavanju u organu u sastavu donosi ministar."

U dosadašnjem stavu 2, koji postaje stav 3, poslije riječi "starješina" dodaje se riječ "samostalnog", a riječi: "stava 1" zamjenjuju se riječima: "st. 1 i 2".

Član 15

U članu 64 stav 1 riječ "Organi" zamjenjuju se riječima: "Samostalni organi".

U stavu 2 riječi: "Organi uprave" zamjenjuju se riječima: "Organi iz stava 1 ovog člana".

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

"Organi u sastavu odnose prema Vladi ostvaruju preko ministarstva u čijem su sastavu."

Član 16

U članu 68 poslije riječi "između" dodaje se riječ "samostalnih".

Član 17

U članu 71 riječ "Organ" zamjenjuje se riječima: "Samostalni organ".

Član 18

U članu 72 stav 1 riječ "Organ" zamjenjuje se riječima: "Samostalni organ", a u stavu 3 riječ "Organi" zamjenjuju se riječima: "Samostalni organi".

Član 19

U članu 73 stav 2 riječi: "ne predstavljaju državnu, vojnu ili službenu tajnu shodno posebnom zakonu" zamjenjuju se riječima: "ne predstavljaju tajne podatke u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka".

Stav 3 mijenja se i glasi:

"Ukoliko spisi, odnosno dokumenti iz stava 2 ovog člana predstavljaju tajne podatke, u smislu zakona kojim se uređuje tajnost podataka, ministarstvo će omogućiti uvid, u skladu sa zakonom."

Član 20

U poglavlju "IX ODNOSI I SARADNJA" u nazivu potpoglavlja 7. riječi: "organa uprave" zamjenjuju se riječima: "organa državne uprave", a riječ "koji" zamjenjuje se riječju "čiji".

U članu 77 stav 1 riječi: "Organ uprave" zamjenjuju se riječima: "Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave".

U stavu 2 riječi: "organa uprave" zamjenjuju se riječima: " iz stava 1 ovog člana", a riječi: "organ

uprave" zamjenjuju se riječima: "ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave".

Član 21

U članu 78 riječi: "Organ uprave" zamjenjuju se riječima: "Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave".

Član 22

U članu 79 stav 1 riječi: "Organ uprave" zamjenjuju se riječima: "Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave".

U stavu 2 riječi: "organ uprave" zamjenjuju se riječima: "ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave".

Član 23

U članu 80 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

"1) konsultovanjem nevladinog sektora prilikom izrade strategija i analiza stanja u određenoj oblasti, izrade nacрта i predloga zakona i drugih propisa i donošenja podzakonskih akata kojima se uređuje način ostvarivanja sloboda i prava građana;"

Poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

"Način i postupak ostvarivanja saradnje iz stava 1 tač. 1, 3 i 4 ovog člana, kao i kriterijume i postupak izbora predstavnika nevladinih organizacija u radne grupe i druga radna tijela koja obrazuju Vlada i organi državne uprave utvrđuje Vlada."

Član 24

U čl. 82, 83 i uvodnoj rečenici člana 84 riječi: "Organ uprave" zamjenjuju se riječima: "Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave".

Član 25

U članu 85 stav 1 poslije riječi: "po upozorenju" riječi: "organa uprave" brišu se, a poslije riječi "zakona" riječi: "organ uprave" zamjenjuju se riječima: "ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave".

U st. 2 i 3 riječi: "Organ uprave" zamjenjuju se riječima: "Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave".

Član 26

U članu 86 stav 1 riječi: "Organ uprave" zamjenjuju se riječima: "Ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave".

Stav 2 mijenja se i glasi:

"U slučaju oduzimanja prenijetih, odnosno povjerenih poslova iz stava 1 ovog člana, ove poslove vrši nadležno ministarstvo, odnosno samostalni organ uprave."

Član 27

Član 88 mijenja se i glasi:

"Organi državne uprave, izuzev organa u sastavu, samostalno raspoložu sredstvima za vršenje djelatnosti.

Sredstva za rad organa u sastavu obezbjeđuju se u okviru sredstava za rad ministarstva i njima

raspolože ministarstvo u čijem je sastavu taj organ.

Organi uprave mogu, u okviru svog djelokruga, da vrše usluge pravnim i fizičkim licima, uz naknadu.

Na cjenovnik usluga iz stava 3 ovog člana saglasnost daje Vlada.

Prihodi ostvareni po osnovu vršenja usluga su sredstva budžeta Crne Gore."

Član 28

Član 92 mijenja se i glasi:

"Državni službenici i namještenici ostvaruju zaradu i druga primanja u skladu sa posebnim zakonom."

Član 29

U članu 95 poslije stava 1 dodaje se novi stav 2 koji glasi:

"Upoznavanje i izvještavanje iz stava 1 ovog člana organi u sastavu ostvaruju preko ministarstva."

Dosadašnji stav 2, koji postaje stav 3, mijenja se i glasi:

"Davanje određenih izvještaja i podataka može se uskratiti samo ako bi to predstavljalo povredu dužnosti čuvanja tajnih podataka."

Član 30

U članu 97 poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

"Postupak i način sprovođenja javne rasprave iz st. 1 i 2 ovog člana utvrđuje Vlada."

Član 31

U članu 99 stav 1 poslije riječi "starješina" dodaje se riječ "samostalnog".

Stav 2 mijenja se i glasi:

"O izuzeću ministra, odnosno starješine samostalnog organa uprave odlučuje Vlada, a o izuzeću starješine organa u sastavu odlučuje ministar."

Član 32

U članu 100 tač. 2 i 3 ispred riječi "organa uprave" dodaje se riječ "samostalnih".

Tačka 4 mijenja se i glasi:

"4) ministarstava i samostalnih organa uprave i organa koji vrše prenesene i povjerene poslove."

Član 33

Poslije člana 101a dodaju se dva nova člana koji glase:

"Član 101b

Podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o državnoj upravi ("Službeni list RCG", br. 38/03 i "Službeni list CG", br. 22/08) uskladiće se sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

U roku iz stava 1 ovog člana donijeće se propis iz člana 80 stav 2 i člana 97 stav 3 ovog zakona.

Član 101v

Organi državne uprave koji su, u skladu sa zakonom, postupali u prekršajnom postupku nastavljaju da vrše te poslove do početka primjene Zakona o prekršajima ("Službeni list CG", br. 1/11)."

Član 34

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj 00-3/11-1/5

EPA 634 XXIV

Podgorica, 29. jula 2011. godine

Skupština Crne Gore 24. saziva

Predsjednik

Ranko Krivokapić, s.r.